

om jeg ikke feiler, er af 29de Juli 1847, kan det sees, at Udsættelse i Aaret 1847 ikke er bleven drevet med fuldt saa daarligt Resultat, som i de andre Aar; thi efter bemeldte Rescript skulde Udsættelse betale til Finantserne 7750 Rbd., hvorved de 24,300 Rbd., som den skyldte efter Resolutionen af 14de November 1845, skulde ansees som liquiderede, idet det Dørlige skulde ansees betalt med hvad der var indbetalt eller inddraget i 1841 af de separate Fonds. Jeg skal i den Anledning endnu tillade mig at gjøre en Bemærkning; man seer af de fremlagte Bemærkninger af Krigsministeriet, at Udsættelse nu skulde have havt et Overskud, som det hedder af 80,000 Rbd., som Krigsbestyrelsen mener kan afgaae i den først forlangte Sum; men det sees ikke, om disse 80,000 Rbd. hidrøre fra virkeligt Overskud af Fabrikkenes Drift, eller om de i det Mindste ikke tildeels skulde hidrøre derfra, at, da man i Aaret 1841 afgav „Uldenmanufakturernes Depositum“ af 85,500 Rbd., blev det bestemt ved Rescript af 20de Februar 1841, at det daværende General-Krigscommissariat kunde erholde succesfult udbetalt Summen til overordentlig Anskaffelse af Klæde, som skulde gaae af paa de 85,500 Rbd. Af Forhandlingerne over Udsættelse Fabrik, som fandt Sted i Aarene 1842 og 1844, er det mig bekendt, at slige Forlangender ere gjorte i disse Aar, og det giver mig saameget mere grundet Formodning om, at en Deel af det saakaldte Overskud ogsaa er fremkommen paa denne eller lignende Maade. Jeg maa, paa Grund af denne Sags Vigtighed for den private Industri, og jeg bør tilføie for en Deel af de Anstalter, som staae under min Overbestyrelse, være af den faste Formening, at man saa meget som muligt maa holde paa, at Krigsministeren ikke bliver sat i Stand til at vedligeholde Udsættelse Klædefabrikens Drift i dens nærværende Omfang. Det er mig af den Grund magtpaaliggende, at man ikke gaaer videre i sin Bevilling, end man har foreslaaet; thi jeg troer, at der allerede ved dette Forslag er taget et meget omhyggeligt Hensyn til Alt, hvad Udsættelses egen Interesse kunde fordrø; det vilde paaføre de private Fabrikker, det vilde paaføre de offentlige Anstalter et meget føleligt Tab, naar man, ved Siden af den store

Forlegenhed, de kunne blive satte i af Conjunctionerne, fastede et stort Forraad af det under Krigen anskaffede Klæde paa Markedet. Jeg kan ikke fravige den Anskuelse, uagtet jeg ret godt forudsæer, at man vil komme med den Indvending, at det Klæde, som er indkjøbt, ikke er saa godt, som det, man faaer fra Udsættelse, skjøndt det har været godt nok under Krigen, og derfor mener, at man hellere maa sælge det, og det endog med Tab, og ikke bruge det til Munderingstøffer. Jeg siger, uagtet jeg indseer ret godt, at denne Indvending kan og vil komme, — og jeg erkjender fuldkommen Berettigelsen af, at den fremkommer fra Krigsministerens Side; thi det er naturligt, at Krigsministeren vaager med al sin Omhu, og saameget det staaer i hans Magt over, at Soldaten erhoder de bedst mulige Munderingstøffer, som er saameget mere vigtigt, som der er foreskrevet en vis Varighed for det, — jeg erkjender Alt dette fuldkomment, — men desuagtet mener jeg dog, at vi, at Rigsdagen bør tage alle de forskjellige Hensyn under Overveielse, og at det ikke blot er Armeens Forsyning, men ogsaa de private Fabrikker og Industrien, og i det Hele ogsaa andre offentlige Anstalter, som vi bør tage Hensyn til, og hvis Interesse vi bør overveie, og, med denne mere alsidige Betragtning for Øie, kan jeg ikke komme til andet Resultat, end at tilraade Thinget at blive staaende ved Udsættelses Forslag hvad denne Post betræffer.

Krigsministeren: Jeg seer mig ikke i Stand til at følge den sidste Taler i hans Beretning, om Fabrikken i ældre Tider har været drevet med Fordeel eller Tab; i den senere Tid har den været drevet med Fordeel, og der opstaaer nu det Spørgsmaal: skal en Fabrik, som Staten eier, og som den driver med Fordeel, afhændes. Den ærede Taler fremhævede som en Mangel ved Fabrikken, at den stader Concurrencen, og leverer det Klæde, som ellers den private Industri vilde overtage at levere; denne Indvending forekommer mig dog er kun illusorisk; naar Fabrikken ikke skal drives for Statens Regning, vilde det ligge nærmest at sælge den, den gif altsaa over i private Hænder, og vilde altsaa i samme Grad som nu stade Concurrencen for de andre private Fa-